

Olivier Blondeau

Det nye aktivistiske mediet — "blogosfæren"

Syndikering som motstand

Skal man lete etter politisk nyskaping og virkelig meningsopprør i dag, bør man rette oppmerksomheten mot de gryende formene for elektronisk motstand. Mobiltelefonen, med sitt innebygde fotoapparat eller videokamera, er et viktig vendepunkt for medieaktivismen. Dessuten er bruk av syndikerings- og aggregeringsteknologi en avgjørende politisk utvikling innen nettverksaktivismen — også innen mediekunstscenen. Slik syndikering kan betraktes som en virkelig omveltning av Digital Right Management-teknologier, utviklet av kulturindustrien for å hindre fri distribusjon av opphavsrettsbeskyttet materiale på nettet.

Presidentvalget i USA i 2004 ble av mange aktivister ansett som et uunngåelig nederlag i mangel av et virkelig alternativ til George W. Bush. Mer enn selve valget, var det derfor snarere protestene mot republikanernes National Convention i New York i august 2004 (kalt "A31-RNC") som utkrystalliserte det potensial for politisk, teknisk og kunstnerisk nyskaping som kom til uttrykk gjennom hele valgkampen.

A31 var, for å bruke beskrivelsen fra kunstnergruppen Critical Art Ensemble, en virkelig festival for "elektronisk motstand" som omfattet en hel by. Disse fire dagene, i en praktisk talt beleiret by, ble New Yorks gater forvandlet til et gigantisk laboratorium for eksperimentering med "taktiske medier", der man tok i bruk et bredt spekter av aksjonsformer, i mange tilfeller svært uventede sådanne. Skal man lete etter politisk nyskaping og virkelig meningsopprør i dag, bør man antakelig se bortenfor de "har-sett-det-mange-ganger-før"-oppvisningene i virtuelt gateteater om den såkalte "virkeligheten" — hvis subversive potensial ender opp med å bli uttømt av "kulturell aksept" — og heller rette oppmerksomheten mot de gryende formene for elektronisk motstand.

A31 var fremfor alt et av de første møtene mellom gata og aktivister innen nye medier. Inntil dette hadde de søkt ly i de trygge "midlertidige autonome sonene" som de fant i samtidskunstens verden, i store offentlige og private institusjoner eller i prestisjetunge amerikanske ingeniørskoler. På samme måte som det håndholdte videokameraet i Genova (under protestene mot G8-møtet i 2001, overs. anm.) markerte et viktig vendepunkt for medieaktivismen, er det nå mobiltelefonen, med sitt innebygde fotoapparat eller videokamera, som vil bli husket fra disse fire dagene i New York. Etter å ha blitt oversett, om ikke uglesett, i aktivistmiljøer, gjorde mobiltelefonen — og dermed hele mobilitetsproblematikken — virkelig sin entré på "hacktivisme"-scenen der og da. Enda et illustrerende eksempel, om det skulle være nødvendig, på William Gibsons tese i romanen *Nevromantiker*, som rokker ved utallige standardteorier om teknologisk innovasjon: "Gata tilpasser tingene sitt bruk".¹

Txtmob-prosjektet² som ble igangsatt av aktivistgruppen Institute for Applied Autonomy (Institutt for anvendt autonomi³) både under demokratenes og republikanernes årsmøte i 2004, er et strålende eksempel på hvordan sosiale bevegelser tilpasser mobiltelefonen sitt bruk. Prinsippet er enkelt: Alt man trenger å gjøre er å registrere seg som abonnent for å motta direkte informasjon via SMS på sin mobiltelefon. Dette systemet ble brukt av demonstrantene under begge årsmøtene for å viderebringe direkte informasjon om politiets bevegelser, tid og sted for nye aksjoner, samt koordinering av medisinsk og juridisk assistanse til demonstrantene.

En annen aktivistgruppe er Moport⁴ utviklet et internett-grensesnitt som ble prøvd ut på republikanernes årsmøte. Moport handlet ikke så mye om å formidle informasjon mellom demonstranter, men snarere å spre direkte-informasjon på internett. Den fungerte som en mail-drop-tjeneste der aktivister kunne laste opp bilder og videoklipp de hadde tatt med mobiltelefonen sin, og som umiddelbart ble lagt ut på nettet.⁵ Det bør også nevnes at mange aktivister tok i bruk Flickr, en gratis bildearkiveringstjeneste, ved å legge inn søkeeller nøkkelordet "RNC".⁶

Man bør imidlertid trå varsomt her, og reflektere over hvorvidt dette bare dreier seg om siste mote blant "trendy" aktivister, og sågar om disse eksperimentene ikke, nok en gang, spiller storselskapenes spill (spesielt telegigantenes) ved å hjelpe dem til å utvikle nye tjenester for en billig penge. Men selv om disse tendensene unektelig er til stede i disse eksperimentene — og iblant på en svært bevisst, for ikke å si instrumentell, måte — mener vi likevel at det er på sin plass å spørre seg om ikke denne gryende praksisen, spesielt innen mobilitet, markerer et viktig skifte i og en fornyelse av "haktivismen"s bruk av media.

For forenklingens skyld kan man si at denne aktivistiske bruken av mobiltelefoni er i ferd med å fullbyrde den "umulige" synergien mellom informasjonssirkulerende nettverk på den ene siden og gateaksjoner på den andre. Disse to "verdenene" hadde på en måte sine egne, separate områder og aksjonsmåter ("viruslignende" spredning av informasjon versus demonstrasjoner og direkte aksjoner) og hadde lite med hverandre å gjøre. Men gjennom disse mobilitetsbaserte fremgangsmåtene har "haktivismen" vist vilje til å innta gatene og "skrive inn" sine aksjoner i byens offentlige rom, både i bokstavelig og overført betydning.

Prosjektet *Bikes against Bush* er i så måte svært illustrerende. Joshua Kinberg, en teknologistudent ved Parsons School of Design i New York, tok utgangspunkt i graffiti-maskinen "StreetWriter" — en datastyrt sprayinnretning utviklet av Institute for Applied Autonomy⁷ som enten beveger seg ved egen kraft eller dras av en bil. Kinberg utvidet konseptet ved å tilpasse det sin egen terrengsykkel og koble laptopen sin til internett via mobiltelefon. Hvem som helst kunne gå inn på Kinbergs nettside⁸ og sende en beskjed som umiddelbart ble sprayet på gata mens han syklet rundt i New York.

Disse nyskapende aksjonsmåtene, som sikter mot å ta gata i bruk som et rom for aksjon og protest basert på bruk av mobiltelefoni og trådløs internetttilkobling (WiFi), knyttet seg dessuten opp mot en annen teknologi som tradisjonelt har vært forbundet med webloggenes verden, "blogosfæren": nemlig syndikering av innhold. Som en enkel illustrasjon på slik syndikering, kan vi bruke eksperimentet kalt RNC Redux⁹ (Remix Open Doc), utviklet av blant annet Screensaversgroup og The Thing i samarbeid med Indymedia New York, Free Speech TV og Moport. Initiativet bygger på en idé som i grunnen

en svært enkel: å samle opp innhold (lyd, bilder, tekster, video) publisert på nettet, uavhengig av hvor det stammer fra — blogger (inkludert audio/video), informasjonssider, mobiltelefoner eller meldingstjenester (av typen AOL Instant Messenger) — stokke det om og spre det ut på nettet igjen eller ut i gatene og på forskjellige steder i New York. SMSene som ble sendt til Moport, som vi beskrev ovenfor, ble for eksempel koblet opp mot dette.

Vurderer man resultatene av dette eksperimentet i lys av tradisjonell informasjonsteori, fremstår de ikke som særlig "ortodokse". Videoene som ble distribuert på denne måten, fulgte ikke de retoriske og dramatiske fremgangsmåtene innen tradisjonelle audiovisuelle medier, men satte sammen bilder, lyd og ord hentet både fra internett og fra gata — uten noen tilsynelatende orden. Den viktigste hensikten med disse produksjonene var å destabilisere mediernes "sannhetsformat", som er basert på en rekke forhåndsbestemte formaliteter når det gjelder talspersonenes posisjon, uttalelsenes innhold og form — kort sagt "det moderne blikkets mytologi", for å bruke Félix Guattaris beskrivelse.¹⁰

Målet med "medieobjektene" som RNC Redux produserte og distribuerte, var altså ikke å mestre eller på autoritært vis påtvinge publikum en gitt narrativ struktur, men å kaste tilskueren ut i en forvirringens estetikk, "å blande og stokke om på fragmentariske bilder, og dermed la meningsinnholdet flyte fritt i et spekter av muligheter".¹¹ Som et talende eksempel på hva slags videopraksis Critical Art Ensemble ønsket seg, forsøkte denne performansen å etablere seg som et kollektivt arbeid og en projeksjon av ulike forestillingsverdener med utspring i bevegelsen selv, uten noe forsøk på å skape en forhåndsbestemt tolkningsramme — for på den måten å gi tilskueren frihet til å trekke sine egne slutninger.

Det bør kanskje tilføyes at Screensaversgroup brukte et program kalt Keyworx for å utforme disse "medieobjektene".¹² Keyworx er en virkelig postmedial maskin, et multimedia- og multibrukerbasert programvaremiljø som gjør det mulig å importere, synkronisere og spre multimedia-innhold direkte.¹³

Utover postmediale praksiser knyttet til videoproduksjon innenfor det vi, inspirert av Arjun Apadurai, har kalt "activist mediascape",¹⁴ representerer mediekunstscenens stadig mer systematiske bruk av syndikerings- og aggregeringsteknologi antakelig en avgjørende politisk utvikling innen nettverksaktivismen. Etter å ha analysert et temmelig stort antall aktivistvideoer publisert på nettet de siste fem årene (rundt 2000 totalt), oppdaget vi at en av svakhetene ved denne audiovisuelle aktivistproduksjonen — en svakhet som hindret deres "felles tilblivelse", for å bruke et begrep utviklet av Michael Hardt og Toni Negri¹⁵ — var dens spredning utover hele nettverket. Men det som kan ses som en svakhet kan også nettopp være styrken ved denne produksjonsmetoden: alle disse kreative rommene avskyr enhver form for sentralisering av informasjonen, og beskytter derfor omhyggelig sin egen autonomi. Hvordan beholde dette autonome rommet, som fungerer som vern mot institusjonaliseringens fristelser, samtidig som man er en del av et felles prosjekt, som alle vil medgi er betingelsen for politisk suksess? Hvordan skape seg sitt eget territorium, og med utgangspunkt i dette sette i gang aksjoner som ikke bare er taktiske og som ikke bare svarer på fiendens bevegelser på dennes område?

Vi ønsker på ingen måte å antyde at det finnes en eller annen form for "killer-applikasjon" som nødvendigvis og automatisk vil kunne svare på dette relativt fundamentale politiske spørsmålet, men peke på noen mulige veier som

er i ferd med å prøves ut av nettaktivister i dag. Syndikering av innhold er etter vår mening et slikt spor, som krever temmelig systematiske politiske og sosiologiske studier. I kjølvannet av "blogg-fenomenet" og andre innholdsforvaltningssystem (Wiki, PhpNuke, Spip, osv.) legger nå et overveldende flertall av militante grupper og medieaktivister opp til "syndikering", ved å gjøre rss-linkene på nettsidene sine tilgjengelige for alle. Dette gjør at informasjon som er publisert på én nettside, automatisk kan vises på en annen nettside. Så uten å oppgi min estetiske, politiske og redaksjonelle autonomi på min egen nettside, og fremfor alt uten å måtte gjøre det ofte kjedsommelige arbeidet med å finne frem til og publisere innholdet på andre nettsider, er det mulig å etablere nære forbindelser til grupper man føler seg beslektet med — uten nødvendigvis å bli medlem av dem. Rss-linkene kan brukes slik at du automatisk og direkte får de siste oppdateringene av nettsidene du abonnerer på. Dermed trenger man ikke å gjøre et jevnlig og omstendelig arbeid med å sjekke side for side etter oppdateringer. Man trenger for eksempel ikke å gå til nettsiden til det franske tidsskriftet *Multitudes* for å lese de siste artiklene som er publisert der. Man trenger bare å lime inn lenken "<http://multitudes.samizdat.net/backend.php3>" i epostleseren Thunderbird, og umiddelbart få de siste oppdateringene.

En annen grunn som burde oppmuntre oss til å videreføre dette arbeidet med identifisering og analyse, er det store spekteret av bruksområder knyttet til syndikering. Vi har allerede nevnt de svært nyskapende praksisene innen mobilitet. Men fremfor alt bør vi trekke frem arbeidet — også det svært nyskapende — som er knyttet til nettets generelle økonomi, og ikke nødvendigvis basert i aktivistbevegelser i streng forstand. Initiativ som "Creative Commons",¹⁶ Our Media,¹⁷ og Archive.org¹⁸ er ekstremt interessante i seg selv. De kan betraktes som en virkelig omveltning av Digital Right Management-teknologier, som er utviklet av kulturindustrien for å hindre fri distribusjon av opphavsrettsbeskyttet materiale på nettet.

"Å laste opp en fil" har frem til nå betydd å åpne sin ftp-klient og laste opp filen til en server. Creative Commons-miljøet rundt den amerikanske jussprofessoren Lawrence Lessig har utviklet en ny type ftp-klient, "ccPublisher",¹⁹ som gjør det mulig ikke bare å laste opp en fil til en server (som Archive.org eller Our Media), men også å legge til en annen fil som inneholder programvaregenerert informasjon om rettigheter. Når opphavspersonen flytter sin produksjon over til CC-ikonet på sitt skrivebord, åpnes et vindu der han blir bedt om å fylle ut noen felter for å generere en lisens. Når det er gjort, blir innholdsfilen og den genererte lisensen umiddelbart overført til den eksterne serveren.

Weblog-fenomenet har fått mye omtale den siste tiden. Men blant de mange forsøksvise forklaringene på dette fenomenet, er det få som hjelper oss til å forstå det spesifikke ved det som er blitt kjent som "blogosfæren". Å definere blogger som "dagboksnotater publisert på nettet" er utvilsomt et ganske alvorlig politisk feilgrep. Dette fenomenet bør ikke betraktes som nok et uttrykk for individualisme i et samfunn i oppløsning, men tvert imot som et resultat av en ny teknologisk forbindelse, synliggjort av syndikering, mellom intimitet og "eks-timitet" — for å låne et begrep fra Laurence Allard. "Blogosfæren" er ikke en rekke dagbøker, men et medierom som lar subjektiviteter eksistere på et territorium som er deres eget, samtidig som de "vever tråder" mellom hverandre og knytter seg til en politisk og estetisk subjektivitet som både er deres egen og noe de deler med andre. Det er aldri jeg som bestemmer at noen skal "syndikere" med meg. Det er alltid den andre som bestemmer seg for å gjøre det, og omvendt.

Hypotesen vi gjerne vil formulere er, kanskje noe provoserende, følgende: Er ikke syndikering et av apparatene for minoritetenes "felles tilblivelse", motstandsgrupper og minoriteter som i individualismens tid er så minoritære at de er blitt stående alene?

-
- 1 Science fiction–roman fra 1984. Oversatt til norsk og med etterord av Torgrim Eggen, Oslo, Aschehoug, 1999.
  - 2 Inspirert av mobiliseringsmetoder knyttet til Flash/Smart/Mobs–fenomenet. Se www.txtmob.com/.
  - 3 Institute for Applied Autonomy: www.appliedautonomy.com/.
  - 4 Moport: www.moport.org .
  - 5 Se Moports arkiver fra mobiliseringen i forbindelse med republikanernes convention: www.moport.org/rnc_moport.php.
  - 6 Bruk nøkkelordet "RNC" på Flickr: www.flickr.com/photos/tags/rnc/.
  - 7 Se Institute for Applied Autonomys StreetWriter: www.appliedautonomy.com/sw.html.
  - 8 Nettsiden til Bike against Bush av Joshua Kinberg: www.bikesagainstbush.com/.
  - 9 Om prosjektet RNC Redux på nettsiden til Screensaversgroup: <http://screensaversgroup.org/projects/rncredux/>.
  - 10 Félix Guattari, *La révolution moléculaire*, 10/18, Paris, 1977, s. 370.
  - 11 Critical Art Ensemble, *Electronic Civil Disobedience and Other Unpopular Ideas*, Autonomedia, 1996.
  - 12 Dette programmet er utviklet under fri lisens av Waag Society i Amsterdam, nært knyttet til det nederlandske hackermiljøet Hippies from Hell som sto bak demonstrasjonen Hacking for Large (HAL).
  - 13 Beskrivelse av Keyworx fra Waag Society: www.keyworx.org/.
  - 14 Olivier Blondeau, "Become The Media! Du Post–Media au Médiascape", Chimères, www.freescape.eu.org/biblio/article.php3?id_article=214.
  - 15 Michael Hardt og Toni Negri, *Multitude: War and Democracy in the Age of Empire*, 2004.
  - 16 Nettsiden til Creative Commons: <http://creativecommons.org/>.
  - 17 Our Media, the Global Home for Grassroots Media: <http://ourmedia.org>.
  - 18 Internet Archive: www.archive.org.
  - 19 ccPublisher 1.0 applikasjon: <http://creativecommons.org/weblog/entry/5193>.

Published 2005–09–07

Original in French

Translation by Gøril Eldøen

Contribution by Le Monde diplomatique (Oslo)

First published in *Le Monde diplomatique* (Oslo) 9/2005 (Norwegian version) and *Multitudes* 21 (2005) (French version)

© Olivier Blondeau/Multitudes

© Eurozine